

Meetnet Urbane Soorten (MUS)

Nieuwsbrief juni 2017

Het nationale stadsvogelmeetnet MUS is in 2007 opgezet door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland om de aantalsontwikkeling en verspreiding van broedvogels in bebouwde gebieden goed in beeld te brengen: stad, dorp, industrie, sportvelden, parken etc. Vanaf 2014 maakt MUS deel uit van het Netwerk Ecologische Monitoring en wordt het gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken. De resultaten vormen ook een indicator voor de milieukwaliteit van onze directe woonomgeving.

De derde periode avondtelling 15 juni-15 juli!

Beste MUS-teller

De tweede telling vond plaats onder warme, zonnige en droge omstandigheden. Regen van betekenis viel er alleen tussen 6-9 juni. Op dit moment zijn er 628 tellingen van de eerste telperiode ingevoerd en 524 van de tweede. Dat is respectievelijk 30 meer en gelijk met vorig jaar rond deze tijd. Hieronder kort de resultaten en tips voor de derde telling.

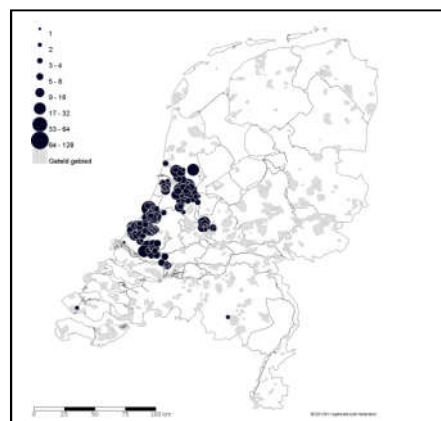
Resultaten

Tijdens de tweede telling zijn tot op heden ruim 118.000 vogels ingevoerd van 140 soorten. De top vijf bestaat uit Kauw, Merel, Houtduif, Huismus en Gierzwaluw. Bijzonderheden zijn Kwartel, Geelpootmeeuw en Rouwkwikstaart. Grauwe Gans en Roek worden in relatief weinig telgebieden gezien maar staan wel in de top 25 van algemeenste soorten. Facultatief worden ook zoogdieren doorgegeven met Kat, Konijn en Haas als talrijkste.

Vergelijk met 2016

Om een eerste indruk te krijgen heb ik hieronder een aantal soorten vergeleken met vorig jaar. Als je denkt ik wil een andere soort er bij in het lijstje geef het door aan mij. De Blauwe Reiger lijkt in hogere aantallen geteld als vorig jaar. De recente zachte winters lijken de soort weer in de kaart te spelen <https://www.sovon.nl/nl/soort/1220> De afname bij de Stadsduif zien we ook terug in de tweede telling. De groei bij de Halsbandparkiet lijkt er uit in de omgeving van Amsterdam, Leiden, Den Haag en Rotterdam. Maar daarbuiten in Utrecht en in de Drechtsteden is er een sterke toename. De Jaarsoort de Koekoek is in een vergelijkbaar aantal gehoord en gezien als in 2016. Er is al een opvallend aantal (>5000) Gierzwaluwen gezien voor de tweede telling. Wellicht komt dat door het mooie weer maar een beter beeld krijgen we van de soort bij de derde telling in de avond. Bij diverse soorten zien we een vergelijkbaar beeld als vorig jaar. Zo is er bij Merel, Kauw, Spreeuw en Huismus bij de tweede telling een toename met de eerste door de jongen die zijn uitgevlogen. Ook bij de tweede telling zien we bij de Merel geen afname waardoor het lijkt dat het Usutu-virus voorlopig geen effect heeft op de populatie. Anders is het bij de Groenling waar ook bij de tweede ronde de aantallen lager zijn dan vorig jaar. Je kunt meedoen aan het onderzoek naar Het Geel door de enquête in te vullen

	2017	2017	2016	2016		2017	2017	2016	2016
	1	2	1	2		1	2	1	2
Blauwe Reiger	0,8	0,9	0,7	0,8	Merel	21,2	23,1	20,3	23,3
Wilde Eend	6,8	5,8	6,2	5,8	Braamsluiper	0,1	0,2	0,1	0,1
Soepeend	1,7	2,0	1,2	1,6	Ekster	6,8	7,9	7,0	7,6
Stadsduif	5,0	4,8	5,5	5,3	Kauw	23,4	30,4	22,0	28,2
Turkse Tortel	7,9	7,4	7,2	6,6	Zwarte Kraai	8,2	8,7	8,0	8,5
Halsbandparkiet	2,0	2,7	2,1	2,5	Spreeuw	7,4	9,7	7,9	8,4
Koekoek	+	0,3	+	0,3	Huisemus	11,6	14,7	12,8	14,5
Gierzwaluw	+	10,2	+	7,8	Groenling	2,8	1,8	3,3	2,0
Grote Bonte Specht	1,0	1,0	1,0	0,9	Putter	1,0	0,9	0,8	0,6
Winterkoning	6,1	6,0	6,1	6,1	Kneu	0,1	0,1	0,1	0,1
Heggenmus	3,0	2,2	3,3	2,2	Kat	0,7	1,0	0,7	0,9
Zwarte Roodstaart	0,2	0,3	0,3	0,3	Konijn	0,5	0,9	0,8	1,1

Figuur 1. Links: voorlopig gemiddeld aantal/postcodegebied in de eerste en tweede telling MUS in 2017 en 2016. Rechts: verspreiding Halsbandparkiet 2017. Zelf ook te zien via MUS/Verspreiding.

<https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/help-mee-aan-meer-inzicht-sterfte-groenlingen> en dode of zieke vogels door te geven <https://www.sovon.nl/nl/content/vogel-en-zoogdiersterfte>
Ook andere vinkachtigen kunnen slachtoffer worden van de ziekte maar bij Putter en Kneu zien we dat niet terug. Ook de Vink is tot op heden in hogere aantallen gezien dan vorige jaar. De Kat is in vergelijkbare aantallen gezien of net iets hoger. Overigens worden de meeste Katten geteld tijdens de avondtelling.

Derde telperiode voor Gierzwaluw en andere soorten

Afgelopen donderdag is de derde telperiode de avondtelling begonnen en duurt tot met 15 juli. De avondtelling is er speciaal voor de Gierzwaluw maar ook Huis- en Boerenzwaluw en Boomvalk worden meer gezien tijdens deze telling. En natuurlijk neem je de andere soorten die je hebt ook gewoon mee.

Doe de telling tussen 19 en 22 uur (zonsondergang), maar begin het liefst zo laat mogelijk. En bij voorkeur starten op hetzelfde tijdstip als in de voorgaande jaren. Tel bij de Gierzwaluw zowel de laag- als de hoogvliegende groepen. Heb je de indruk dat je dezelfde groep op meer telpunten ziet, dan alleen doorgeven op het punt het dichtstbij.

Avimap en overige zaken

De digitale invoer met tablet of mobiel is door een groot aantal waarnemers gebruikt (ruim een kwart in april). De ervaringen zijn over het algemeen positief en men vindt het makkelijke en eenvoudig. In het begin moet je even kijken hoe e.e.a. werkt maar daarna wil je niet meer terug naar papier. Tijdens en na het 'uploaden' is het wel belangrijk om het te controleren, want als er nog onduidelijkheden zijn zit het dan nog vers in het geheugen. Ook is er een handleiding en een instructiefilmpje te vinden op <https://www.sovon.nl/nl/MUS> En je kunt me natuurlijk altijd een mailtje sturen.

Het **toevoegen van een nieuwe soort** op de website gaat als volgt. Selecteer een nieuwe soort uit het drop-down menu (linksboven onder 'Bijschrijfsorten'), en ook meteen het getelde aantal bij het punt invoeren. Pas daarna op 'opslaan' klikken (een nieuwe soort opslaan zonder aantal gaat niet) en de nieuwe soort komt dan in de standaardlijst te staan en blijft dat ook. Dit kan ook na het 'uploaden' via Avimap. In Avimap kun je op een telpunt een soort toevoegen door kort op een soort te drukken zodat je een soort kunt selecteren en intypen of bovenin het veld soortnaam in te voeren <https://www.youtube.com/watch?v=wCwcWcYNI1Q>

Ga je tijdens de komende telperiode **op vakantie** plan dan bijtijds je telling in je agenda. Want voor de trendberekening van een aantal soorten is het belangrijk dat zowel de tweede als derde telling wordt gedaan.

Ben je voor de volgende telling niet helemaal zeker of je de Tuinfluiter van de Zwartkop kunt onderscheiden doe dan de **gratis online MUS-cursus** via <https://www.sovon.nl/nl/MUS>

Meer informatie: op de MUS-pagina van Sovon <http://www.sovon.nl/nl/mus>

Ook op de Sovon-Facebook & Twitter staan regelmatig berichten over stadsvogels.

Vragen? Waarnemerscode of wachtwoord vergeten, neem dan gerust even contact op met

Jan Schoppers, Sovon Vogelonderzoek Nederland

024- 7 410 410, mus@sovon.nl

Veel plezier met de tellingen en laat me weten wat je boeit!

Jan Schoppers

Voor in je agenda: DRIE TELRONDES IN 2017

*Ochtendronde 1: periode **1-30 april** (eerste weekend 1 en 2 april)*

*Ochtendronde 2: periode **15 mei-15 juni** (eerste weekend 20 en 21 mei)*

(telpunten in omgekeerde volgorde tellen)

*Avondronde 3: periode **15 juni-15 juli***

De Ochtendrondes starten een half uur voor en eindigen tot twee uur na zonsopkomst en de Avondronde vanaf 19.00 uur (bij voorkeur later beginnen) en zonsondergang.

Tabel 1. Totaal aantal per soort tijdens de tweede telling MUS 2017.

naam	totaal	routes	naam	totaal	routes	naam	totaal	routes
Dodaars	4	2	Visdief	385	91	Vuurgoudhaan	3	3
Fuut	432	114	Zwarte Stern	11	1	Grauwe Vliegenvanger	13	10
Aalscholver	145	76	Stadsduif	2390	151	Bonte Vliegenvanger	23	14
Roerdomp	11	1	Holenduif	258	118	Staartmees	147	29
Grote Zilverreiger	11	2	Houtduif	9659	507	Glanskop	3	4
Blauwe Reiger	455	201	Turkse Tortel	3759	411	Matkop	3	2
Ooievaar	52	29	Zomertortel	4	3	Kuifmees	3	2
Lepelaar	9	4	Halsbandparkiet	1348	142	Pimpelmees	2041	408
Knobbelzwaan	375	79	Grote Alexanderparkiet	31	10	Koolmees	4834	495
Grauwe Gans	1948	89	Koekoek	155	92	Boomklever	135	70
Soepgans	260	40	Steenuil	5	4	Boomkruiper	510	195
Indische Gans	3	2	Bosuil	4	2	Wielewaal	8	4
Canadese Gans	705	46	Ransuil	6	3	Gaai	368	198
Grote Canadese Gans	204	20	Gierzwaluw	5172	373	Ekster	4006	487
Brandgans	269	11	Ijsvogel	9	9	Kauw	15347	493
Nijlgans	1039	185	Groene Specht	82	55	Roek	1180	57
Bergeend	120	21	Zwarte Specht	2	2	Zwarte Kraai	4386	482
Muskuseend	11	7	Grote Bonte Specht	526	234	Raaf	8	1
Carolina-eend	2	2	Kleine Bonte Specht	2	2	Spreeuw	4944	368
Mandarijneend	4	2	Veldleeuwerik	16	5	Huismus	7418	431
Krakeend	200	51	Oeverzwaluw	68	7	Ringmus	120	24
Wilde Eend	2926	352	Boerenzwaluw	559	125	Vink	2611	419
Soepeend	987	166	Huiszwaluw	877	99	Groenling	917	261
Slobeend	8	2	Boompieper	6	4	Putter	431	124
Tafeleend	12	4	Graspieper	13	1	Kneu	71	28
Kuifeend	193	51	Gele Kwikstaart	8	3	Goudvink	12	8
Middelste Zaagbek	2	1	Grote Gele Kwikstaart	2	2	Appelvink	12	7
Bruine Kiekendief	4	4	Witte Kwikstaart	289	115	Geelgors	13	7
Havik	3	3	Rouwkwikstaart	1	1	Rietgors	19	14
Sperwer	67	14	Winterkoning	3031	454	Blauwe Pauw	5	4
Buizerd	45	37	Heggenmus	1095	335			
Torenavalk	19	13	Roodborst	1205	329			
Boomvalk	4	4	Nachtegaal	20	9	Egel	6	5
Slechtvalk	17	12	Blauwborst	3	3	Mol	1	1
Kwartel	1	1	Zwarte Roodstaart	158	77	Haas	112	47
Kip	56	15	Gekraagde Roodstaart	38	25	Konijn	458	96
Fazant	298	110	Roodborsttapuit	3	2	konijn verwilderd	16	2
Waterhoen	442	180	Merel	11707	507	Dwergvleermuis	2	2
Meerkoet	2357	325	Zanglijster	921	316	dwergvleermuis spec.	2	1
Scholekster	862	257	Grote Lijster	21	15	vleermuis spec.	8	7
Steltkluut	2	1	Cetti's Zanger	2	2	Eekhoorn	24	19
Kluut	18	1	Sprinkhaanzanger	3	1	Bruine Rat	3	2
Kleine Plevier	15	7	Snor	7	3	Huismuis	19	3
Kievit	167	49	Rietzanger	70	38	Vos	4	4
Grutto	43	15	Bosrietzanger	49	33	Amerikaanse nerts	1	1
Wulp	16	9	Kleine Karekiet	401	144	Steenmarter	2	2
Tureluur	44	16	Spotvogel	8	8	Bever	1	1
Zwartkopmeeuw	35	4	Braamsluiper	82	55	Kat	526	226
Kokmeeuw	1374	149	Grasmus	197	94	Ree	7	5
Stormmeeuw	220	28	Tuinfluiser	173	100			
Kleine Mantelmeeuw	2132	194	Zwartkop	1791	380			
Zilvermeeuw	1320	164	Fluiter	3	1			
Geelpootmeeuw	1	1	Tjiftjaf	2127	442			
Grote Mantelmeeuw	29	4	Fitis	219	102			
Grote Stern	7	1	Goudhaan	25	14			